

Clánky.

B. Krajník: Jak se projevují různé typy lidí (s obr.)	1
F. Běhounek: Iluze atomových strojů (s obr.)	33
B. Sekera: O dědičnosti duševních vlastností	57
O. Matoušek: Tvář Měsíce (s obr.)	77
B. Němec: Stromy	97
Z. Sekera: Blížíme se k nové době ledové? (s obr.)	121
V. Uřelha: Dílo nerostného rytmu (s obr.)	145
A. Pfeiffer: Záplavy zvířat	169
B. Němec: Chléb u nás a jinde	189

Drobné zprávy.

* Jsme pověrčiví. (O. M.) Str. 10. — × Otřesy a vzrůst rostlin. Str. 11. — × Vitamin C. Str. 11. — × Václavka. Str. 12. — × Rostlinné hlízy. Str. 12. — × Traumatim. Str. 12. — × Tkaňové kultury. Str. 12. — × Divoká rýže. Str. 12. — × Utržené rostliny (E. Güttler). Str. 13. — × Abnormální slepičí vejce (K. Komárek, s obr.). Str. 13. — × Jakost jehličnatého dřeva (E. Jahnová). Str. 13. — × Zvířata a pokrokové vymoženosti (dh., s obr. klokan). Str. 14. — × Barvy mají vliv na náladu člověka (B.). Str. 14. — × Nejsilnější kuřáci. Str. 14. — × Nevhodné názvy v chemii (K. Komárek). Str. 14. — × Co brání tření ryb (V. Dyk). Str. 15. — × Na kořenech olší (V. Lang, s obr.). Str. 15. — × Kornoutovité listky v růži (I. Klášterský). Str. 16. — × Vznik perly (M. Záleský, s obr.). Str. 16. — × Magnet. Str. 16. — × Na čem rostou kočičky (E. Güttler). Str. 16. — × Smrt z pítí vody na okurkový salát. Str. 16. — × Na letišti. Str. 17. — × Zmije a její smysly. Str. 17. — × Sova bělavá (M. Záleský, s obr.). Str. 17. — × Dílčzení ulic. Str. 17. — × Nejdražší kovy (šal.). Str. 18. — × Zasouvací úřel (M. Záleský, s obr.). Str. 18. — × K otázce škodlivosti cigaretového papíru (Riedl). Str. 18. — × Zpomalený film o organizaci práce (šal.). Str. 19. — × Slysíme smérové. Str. 19. — × Rošty do králíkárny (M. Záleský, s obr.). Str. 19. — × Rakovina a dědičnost. — × Kooperace. Str. 40. — × Slepci ve vědě. Str. 41. — × Alexander Tschirch. Str. 41. — × Čochky a puňochy z umělých pryskyřic. Str. 41. — × Mladé kapucinské opičky (s obr., O. M.). — × Podivné stěhování ptáků. Str. 41. (O. M.). — × Včely na rákosí (s obr., K. Komárek). Str. 42. — × Nejdražší kovy (K. Komárek). Str. 43. — × Zlucová mýdla. Str. 43. — × Různé prášky k odstranění chloupků. Str. 43. — × Pevnost vajecné skořápky. Str. 43. — × Joachim Barrande (Mtk.). Str. 43. — × Zvětšení štítné žlázy (s 2 obr., O. M.). Str. 43. — × Meze vzrůstu (P. Karlson, Das Reich). Str. 62. — × Turci a květiny. Str. 62. — × Rozmnožování se (s obr.). Str. 62. — × Indiáni a malarie. Str. 63. — × Paprika (s obr., Farský). Str. 64. — × Účinky nedávných alpských zemětřesení v Praze (O. M.). — × Jestřáb (s obr., M. Záleský). Str. 65. — × 2000 druhů ohleba v muzeu (Riedl). Str. 66. — × Pavouci potravou. Str. 66. — × Hodnota sušeného mléka. Str. 66. — × Vysoký jalovec (s obr., O. M.). Str. 66. — × Výroba zrcadel. Str. 66. — × Složení vodiček na odstraňování inkoustu. Str. 66. — × Zřícení rašelinných stěn (s obr., K. Komárek). — × Zubní kazy (O. M.). Str. 67. — × Lidové názvosloví rostlin (Farský). Str. 68. — × Jakou cenu má člověk? (B.). Str. 68. — × Osud potopených lodí. Str. 68. — × Květiny v oknech. Str. 82. — × Funkciony. Str. 83. — × Proti tasemnicím. Str. 83. — × Lihoviny. Str. 84. — × Mladé šedivky jako pečinka (s obr., J. K.). Str. 84. — × Bakterie v polárních zvířatech (B. N.). Str. 85. — × Počet ptáčích druhů. Str. 85. — × Varovný křik. Str. 85. — × Proti mravencům. Str. 85. — × Českomoravské králikářství (M. Záleský). Str. 86. — × Větrání tunelů. Str. 86. — × Kůrka chleba a škrob. Str. 86. — × Nejstarší pluh (B. W.). Str. 86. — × Horské slunce zvyšuje výkonnost. Str. 86. — × Štáva z čerstvých bramborů. Str. 87. — × Oči rostlin (s obr., B. Němec). — × Barvy ukazují teplotu. Str. 88. — × Baterie kapesných svítilen (K. Komárek). Str. 88. — × Zrůcnost (B. N.). Str. 104. — × Vpravo. Str. 104. — × Trpasličí a obří. Str. 105. — × Kolk spotřebují mravenci cukru. Str. 105. — × Zvířena švédská (Arnar). Str. 105. — × Zelf. Str. 105. — × Morské řasy (B. N.). Str. 106. — × První vegetace a živočišstvo rašelinných tůň (s obr., K. Komárek). Str. 106. — × Teplota na povrchu Měsíce. Str. 107. — × Ledy a

sněhy (O. M.). Str. 108. — Odoumruté. Str. 108. — × Inkoust. Str. 108. — × Voda z bramborů jako prací prostředek. Str. 108. — × Květy. Str. 108. — × Nasládi brambory. Str. 109. — × Jak se chrání zimovzdorné kaktusy před mrazem (M. Záleský). Str. 109. — × Šest tisíc nemocných leprou. Str. 109. — × Jak elektrární překonávají přetížení. Str. 109. — × Z historie kouření. Str. 110. — × Fysiologické zjevy při potápění. Str. 110. — × Krásna zimní přírody (s obr., O. M.). Str. 111. — × Hrášky. Str. 126. — × Granátové jablko (B. N.). Str. 126. — × Mikrobi ve vzduchu. Str. 126. — × Krocen. Str. 127. — × Růst rostlin. Str. 127. — × Kaki a lotus. Str. 127. — × Nákolní stavby. Str. 128. — × Doba dřeva. Str. 129. — × Ozdobné Solanum (E. Güttler). Str. 129. — × Nevyužitý odpadce (K. Komárek). Str. 129. — × Nový způsob výroby sera proti neštovicím (Riedl). Str. 130. — × Kaučuk. — × Jinovatka, led a sníh. Str. 130. — × Démanty z rostlin. Str. 131. — × Zapomenutý žebřík. Str. 131. — × Hawai (O. M.). Str. 132. — × Proč právě šafrán (s obr.). Str. 133. — × Kdyby nebylo Měsíce. (O. M.). Str. 133. — × Cesta k vědeckým objevům. Str. 153. — × Poslové jara (s obr., B. N.). Str. 153. — × Domácí koření a planá zelenina. Str. 154. — × Pohyb zajatým zvířatům (M. Záleský). Str. 154. — × Sklo z bramborů (E. Güttler). Str. 155. — × Nemoc se vpisuje do tváře (Riedl). Str. 155. — × Ničí mraz (s obr., K. Komárek). Str. 156. — × Pákové u Prahy (M. K.). Str. 156. — × Chutná zimní houba. (F. Smetlacha). Str. 156. — × Ženy v boji proti bezpečí alkoholu a nikotinu. Str. 156. — × Jak je staré železo? Str. 157. — × Podsměška či brézovka. Str. 157. — × Těžce pronásledovaný chudozubec (D. H.). Str. 157. — × Čmeláci maticky v zimě odpovídají (Smetlacha). Str. 157. — × Cesta do nitra egyptské sfingy. Str. 157. — × Všimli jste si čeřin ve sněhu? (O. M.). Str. 158. — × Dvacet milionů století (O. Matoušek). Str. 158. — × Nespokojený stromček. Str. 171. — × Náhrada krve. Str. 172. — × Mutace kvasinek způsobené parami kafra (D. S.). Str. 172. — × Předklíčivání bramborů na drátech. Str. 172. — × Topinambur. Str. 172. — × Šedesát roků hnízdí na téže místě (J. K. Kratochvíl). Str. 172. — × Význam klasů. Str. 173. — × Ledové doby (O. Matoušek). Str. 175. — × Podstata rakoviny (V. B.). Str. 174. — × Pekingský člověk. Str. 174. — × Úpovědní octa v domácnosti (Riedl). Str. 175. — × Otisky prstů na obrazech. Str. 175. — × Slanomilné rostliny. Str. 176. — × Atlantis (O. M.). Str. 176. — × Prázdiny. Str. 192. — × Neškodnost muchomůrky citronové (A. Pilát). Str. 192. — × Carodějné kruhy (A. P.). Str. 192. — × Mnohoprstnatost u drubeže (s obr., M. Záleský). Str. 193. — × Větrání půdy (B. F.). Str. 193. — × Puškvorec. Str. 194. — × Půda jehličnatých lesů. Str. 194. — × Rdesno hadí kořen (s obr., J. Fechl). Str. 195. — × Štavelová kysečina. Str. 195. — × Homéroid květena. Str. 196. — × Popel. Str. 196. — × Botrydium granatum. Str. 197. — × Krvavé deště (B.). Str. 197. — × Orient v evropských slovech. Str. 198. — × Tajemství malovaných oblázků (s obr., M. Morrel—O. M.). Str. 198.

*

Samostatné fotografie: Sedmikráska. Str. 1. — × Panenky s kloboučky — zemní pyramidy u Bolzana. Str. 32. — × Supinovka ničivá (V. Staněk). Str. 56. — × Jelení říje. Str. 57. — × Kaplička ve stáletém dubu ve Francii. Str. 76. — × Vysušování pontických bažin v Itálii. Str. 90 a 91. — × Budka pro ptáky v Smetanových sadech v Praze (V. Erbek). Str. 96. — × Krahujec drží kosa (J. Moucha). Str. 113. — × Stromy trpí vahou sněhu (J. Sudek). Str. 120. — × Přetřesený stalagmit jeskyně Zátvořice (J. Vaňura). Str. 128. — × Ledovec u Beagle Channel v Chile. Str. 132. — × Mladé kočky po narození a angorský koucourek (J. Vaňura). Str. 140, 141. — × Zatmění Měsíce 26. srpna 1942 (A. Fihňrich). Str. 144. — × Jaterník podléška (V. Jirásek). Str. 145. — × Stará lípa v Radošovicích (B. Šimon). Str. 155. — × Mladí krahujeci (J. Kratochvíl). Str. 169. — × Orsej (V. Jirásek). Str. 173. — × Křeček (J. Vaňura). Str. 185. — × Hnízdě strnada (K. Karlík). Str. 188. — × Smrž rýhovaný (K. Vnuk). Str. 192. — × Perleťovec (V. Erbek). Str. 194. — × Rhododendron (V. Jirásek). Str. 195. — × Střevlík Ullrichův (K. Karlík). Str. 197. — × Strnad na hnízdě (Kratochvíl). Str. 207. — × Mladý jestřáb (K. Vnuk). Str. 224.

Z naší přírody.

Všimněte si molice na vlašťovníku (**V. Lang**, s obr.), Str. 20. — Rostliny na výsluní (s obr., **B. Němec**), Str. 44. — Podivné plodnice houzevnate parohatého (s obr., **J. Vaňura**), Str. 69. — Záchrana starých stromů (s obr.), Str. 76. — Chráněné přírodní území Kamajka u Čáslavě (s obr., **Farský**), — Kometa 1942 g (s obr., **J. Bouška**), — Zajíc a vrána (**F. Havlík**), Str. 134. — Nová lokalita nerostů (**A. Křen**), Str. 134. — Malé i velké tragédie v přírodě (s obr., **V. Dyk**), Str. 159. — Poznámka k příspěvku „Larvy masařky v nozdrách ropuchy“ (**O. Brož**), Str. 160. — Ploučící ostrovy u Soběslavě (s obr., **K. Komárek**), Str. 177. — První ptačí hosté (**A. Příhoda**), Str. 178. — Středočeské železné rudy a nerosty v nich (s obr., **E. Bost**), Str. 199. — Co má každý znát o omeletu (**F. Smotlacha**, obr. **V. Hrbek**), Str. 203. — Ozdo-va našich doubrav (s obr. roháče, **J. Holub**—**Z. Zuno-ová**), Str. 204. — Hnilák žlutavý (s obr., **J. Beyr**), Str. 205.

*

Astronomická zpráva (**F. Soják**), Str. 21, 89, 135, 205.

Rozhledy.

Pokusy s pěstováním hub v lese (**F. Smotlacha**), Str. 22. — Infračervená fotografie v mineralogii (**V. Stehlík**, s obr.), Str. 23. — Bakteriolog — organizovaná bytost nebo molekule bílkoviny? (**D. Dyk**—**Sajfertová**), Str. 25. — Krátké lékařské zprávy, Str. 25. — Genhormony (**J. Vit**), Str. 50. — Květy našich rostlin v číslech (**E. Güttler**), Str. 50. — Přepychové výtvory přírody (s obr., **V. Dyk**), Str. 52. — Přírodovědecké Olšany (**O. M.**), Str. 69. — Nejvyšší stromy světa (s obr., **K. Pejml**), Str. 89. — Mistři v hladování (**Riedl**), Str. 92. — Rostlina jako jed a léčivo (**J. Kořínek**), Str. 112. — Boj špačků s krahučem (s obr., **B. Čurda-Lipovský**), Str. 113. — Toxiny a antitoxiny (**Semerád**), — Poznámky k acidimetrii (**K. Komárek**), Str. 136. — Botanické zahrady (**J. Prásek-Rožďalovský**), Str. 161. — Co dosud víme o skvrnitém tyfu (s obr., **E. Pokorný**), Str. 161. — Měření velikosti a času na přírodních filmových snímcích (**F. Ledvinka**), Str. 162. — Pozorujeme proměnné hvězdy (**J. Bouška**), Str. 178. — O lasec ptačích rodičů (**V. Kořeš**), Str. 206. — K zakofňování řízků ovocných stromů (s obr., **V. Lang**), Str. 207. — Hnojení hormony (s obr., **E. Farský**), Str. 209. — Krevní skupiny v soudním vyšetřování (**E. Čmunt**), Str. 209. — Rostliny a měsíční periodičita (**P. Bůžicka**), Str. 211. — Dýchací kořeny a listy (**B. N.**), Str. 211. — Albinismus (s obr., **J. Beyr**), Str. 213. — Pohlavnost u řas (**D. S.**), Str. 214. — Správné chemické výrazy (**E. I. Fospíšil**), Str. 215.

Z přírodovědecké pracovní.

O bakteriologickém vyšetřování (**V. Pujman**), Str. 92. — Budete zařizovat akvarium? (s obr., **J. Lang**), Str. 114. — Acidimetrie (**B. Idlbek**), Str. 116. — Jednoduchý polariskop vlastní výroby (s obr., **F. Tesařík**), Str. 137. — Návod k hormonisování osiva v zemědělství a zahradnické praxi (s obr., **J. Podešva**), Str. 180. — Chemická analýza kolorimetrická (s obr., **J. Morávek**), Str. 181, 215.

Príspevky mladých přírodopvců.

Bývalé rybníky (**M. Matoušek**, s obr.), Str. 27. — Jestřáb na lovu (**J. Šupich**), Str. 26. — Rosnička (**S. Zá-horská**), Str. 28. — Pražští jezevci (**V. Krtil**), Str. 28. — Koniklec velkvetvý (**V. Felikán**), Str. 28. — Jehličky modřinu (**M. Tuček**), Str. 28. — O mravčích (**J. Lutrýn**), Str. 28. — Moje elektrická uhlíková pec (**P. Tautermann**, s obr.), Str. 28. — Kavka (**B. Kapitánová**), Str. 29. — Vlašťovky (**R. Huml**), Str. 52. — Částečné zatmění slunce (**B. Léblová**), Str. 52. — Dlouhověkost v naší obci (**J. Matoušek**), Str. 53. — Živí se jifičky obratlovci? (**J. Just**), Str. 72. — Housenky dřevoplené vrbového (**Zd. Rychtařík**), Str. 72. — Pozorování v zoologické zahradě (**St. Vinopal**), Str. 72. — Srneček (**J. M. Kacerovský**), Str. 73. — Vra-beček (**Benatová**), Str. 73. Jak jsem po prvé zblízka viděla kosa (**Zd. Hamoušová**), Str. 94. — Je skřivan příkladem družebnosti (**M. Humlová**), Str. 94. — Kukačka a hnízdo červenky (**R. Huml**), Str. 94. — Mé pozorování dvou trilobitů z Velké Chuchle (**V. Tomáš**), Str. 117. — Moje příhoda s krahučem (**J. Moncha**), Str. 117. — Vlašťovky ve městě (**J. Šteflová**), Str. 117. — Oplli ho-

lubi (**R. Drožová**), Str. 118. — O přítulnosti ptáků (**Z. Veselovský**), Str. 118. — Druhá generace vlničárníků (**V. Felix**), Str. 118. — Náš kos (**V. Družil**), Str. 140. — Slun-čko sedmitéčné (**J. Šicha**), Str. 140. — Strakapouh (**J. Stránský**), Str. 141. — O věčeličkách (**E. Wipplerová**), Str. 141. — Proso (**M. Tuček**), Str. 141. — Jak jsem pěst-oval bource morušového (**K. Kathan**), Str. 142. — Je prá-telství mezi rybami (**E. Hermonová**), Str. 162. — Straka-půdi (**V. Nováček**), Str. 162. — Jak si příroda pomohla (**J. Bartůnek**), Str. 163. — Náš havran (**Z. Janáček**), Str. 163. — Lasička vrazedkyně (**A. Boháčová**), Str. 163. — Nebezpečí ledu (**M. Müller**, **M. Janoušek**), Str. 163. — Chycená srnka (**A. Hrdinová**), Str. 164. — Kanár (**J. Šidla**), Str. 184. — Naše bříza (**M. Matoušek**), Str. 184. — Ježkova večerní hostina (**Z. Pinta**), Str. 184. — Smrt v lese (**M. Krivánek**), Str. 184. — Motýlí napajedlo (**J. Švajcar**), Str. 184. — Poraněný holub (**Z. Hrančíková**), Str. 184. — * Mladým přírodopvcům, Str. 219. — Už-ivili byste vlašťovky? (s obr., **F. Marek**), Str. 219. — Lasička (**J. Krejčí**), Str. 220. — Fazole (**L. Benes**), Str. 220. — Ochočená slepice (**M. Flachá**), Str. 220. — Lyrové a bajonetové stromy (s obr., **J. Matoušek**), Str. 220.

*

Dobré výsledky v pěstování tabáku na Mělnicku (**M. C. Sigl**), Str. 29. — Křepelka napadena střevlíkem (**J. Fabián**), Str. 30. — Působení enzymů na škrob (**M. Lasák**), Str. 30. — Při pěstování bakterií (**D. Slonim**), Str. 30. — Neobyklé nálezy minerálů u Čáslavě (**M. Horčík**), Str. 31. — Lysáň oleandrový (**Milan Procházka**), Str. 54. — Význační motýlové jihočeských blat (**J. Brčák**), Str. 54. — Úlohmé jádra (s obr., **M. Pražák**), Str. 54. — Dvě zajíma-vosti z našeho kraje (**J. Němec**), Str. 55. — O malých oby-vatelích pýchavek (s obr., **St. Auský**), Str. 55. — Lasicce a zajíc (**J. Sedivý**), Str. 73. — Larvy masařky v nozdrách živé ropuchy (**V. Hudeček**), Str. 73. — Vrány (**Zd. Henzl**), Str. 73. — Liška a lapy (**M. Vondrák**), Str. 74. — Pozor-ování o hlemýždi (**V. Ložek**), Str. 95. — Stará hradíste v Senoradech u Mohelna (**P. Zdeněk**), Str. 95. — Eliášova záře (**V. Pánková**), Str. 95. — Nález rzyí mēdi u Brna (**A. Weber**), Str. 118. — O housenkách našich hřbetobců (**J. Patocka**), Str. 118. — Podzimní zánik nezmaru (**V. Hu-deček**), Str. 142. — Dvě poznámky o broucích (**V. Vokonn**), Str. 142. — Na obranu vran a havranů (**S. Hejny**), Str. 143. — Divoký králík (**V. Vaňura**), Str. 164. Buňky epi-dermis (s obr., **M. Silverio**), Str. 164. — Rozmnožování řas (**J. Maška**), Str. 165. — Čich u motýlů (s obr., **J. Stehlík**), Str. 166. — Pozorování a fotografování úplného zatmění Měsíce (**V. Vanýšek**), Str. 166. — Zatmění Mě-síce (**A. Fährnich**), Str. 166. Želvy (**L. Dragonová**), Str. 185. — O otavské perlorodce (s obr., **F. Starý**), Str. 186. — Vakonosis (**J. Šlípka**), Str. 187. — Hnízdění bukače malého (**F. Balát**), Str. 187. — Oxydační enzymy (**Z. Hájek**), Str. 221. — Odchýlky symetrie motýlích křídel (**J. Brčák**), Str. 221. — Škůdce chmele (s obr., **V. Osvald**), Str. 222. — Nález střepek popelnice (s obr., **E. Vlček**), Str. 222. — Kondensační zplodiny močoviny (**J. Škvor**), Str. 222. — Zajímavá forma plstičky *Caloxris bichanatus* (s obr., **J. Stehlík**), Str. 222.

O knihách.

Zprávy o nové literatuře, Str. 31, 74, 96, 118, 143, 167, 223.

Z vědeckého života.

Prof. dr. Emanuel Rádl † (**O. Matoušek**), Str. 31. — Moravská přírodovědecká společnost (**V. Vrtíš**), Str. 31. — F. Šeracký †, C. Krauz †, Str. 56. — × Ríšské university, Str. 76. — * Sedmdesát let prof. dr. Bohumila Němce, Str. 167. — Svaz na ochranu přírody a domoviny na Moravě, Str. 188. — J. Gregor †, Str. 188. — B. Rezníček †, Str. 188. — Jakob B. Lange †, Str. 188.

Hovorna. — Listárna redakce.

* Čestný diplom Vesmíru 1942 (s foto zákú), Str. 27, 53.
* Redakční sdělení, Str. 26, 52, 117, 184, 224.
* Hovorna, Str. 32, 56, 76, 120, 144, 168, 188, 224.
* Opravy str. 32, 56, 76, 120, 144, 168, 188.

Stati označené * (**O. M.**) a × (**B. N.**) jsou redakční.